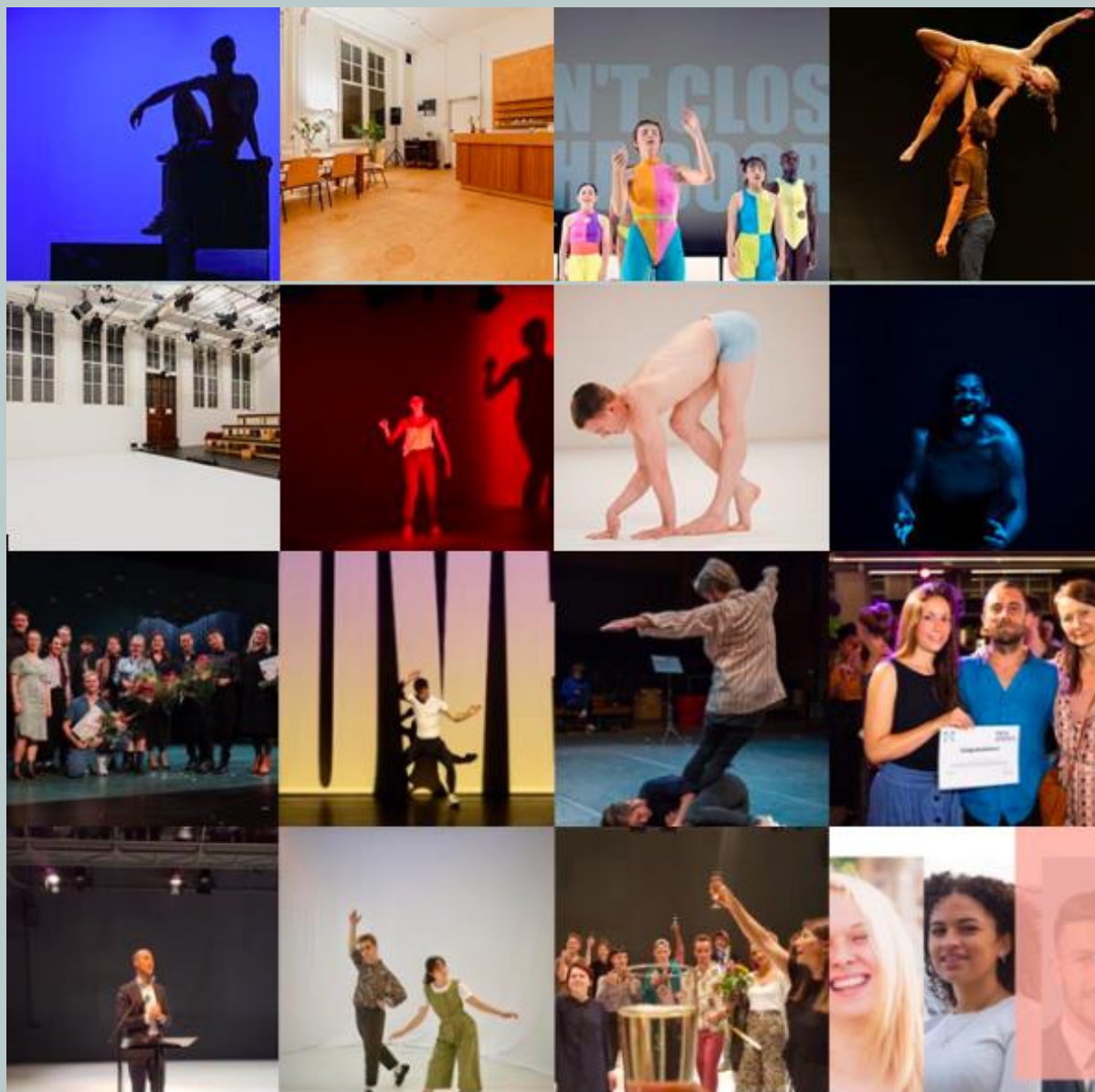

Jaarverslag Dansateliers 2019

's-Gravendijkwal 58B
3014EE Rotterdam

www.dansateliers.nl

Inhoud

1.	Bestuursverslag	2
1.1	Inleiding	2
1.2	Bestuur	2
1.3	Medewerkers	3
1.4	Cultural Governance	4
1.5	Bestuursthema's	5
1.6	Begroting 2020	5
1.7	Toelichting op jaarrekening	5
1.8	Vertegenwoordigingsbevoegdheid	5
2.	Toelichting beleidsthema's	6
2.1	Talentontwikkeling	6
2.1.1	Vernieuwing	8
2.1.2	Cultuureducatie	8
2.1.3	Samenwerking	9
2.1.4	Internationale profilering	9
3.	Bedrijfsvoering en marketing	10
3.1	Bedrijfsvoering	10
3.2	Marketing	11
4.	Vergroting en verbreding van het publieksbereik	12
4.1	Kengetallen bezoek en specificatie publieksbereik naar herkomst	12
4.2	Publieksonderzoek	12
5.	Prestatieraster en toelichting	13

1. Bestuursverslag

1.1 Inleiding

De eerste helft van 2019 stond nog in het teken van het 25-jarig bestaan, dat we afgelopen juni afsloten met een uitverkochte tweedaagse in Theater Rotterdam, met mooie woorden van onze wethouder Said Kasmi.

2019 was ook het jaar waarin drie van onze makers - Connor Schumacher en het makersduo Marta & Kim - werden genomineerd voor de Prijs van de Nederlandse Dansdagen. Connor Schumacher kreeg de prijs daadwerkelijk toegekend. Naast deze nominaties en de toekenning van de prijs, werd Ingrid Berger Myhre opnieuw geselecteerd (ze werd ook al in 2017 geselecteerd met haar solo BLANKS) door het Europese platform ter stimulering van nieuwe generaties danskunstenaars Aerowaves. Haar werk *Panflutes & Paperwork* dat ze samen met componist en muzikant Lasse Passage maakte, wordt in 2020 tijdens Spring Forward getoond in het bijzijn van circa 200 internationale programmeurs.

In de zomer kreeg de organisatie eindelijk duidelijkheid over de huisvestingssituatie. Per 1 augustus is de gebruikersovereenkomst die er lag tussen Dansateliers en de Gemeente Rotterdam overgegaan in een huurovereenkomst met de SKAR. Voor de periode tot en met 2022 is er nu zekerheid voor wat betreft de ruimtes in afwachting van een grote renovatie van het gehele gebouw. Ondertussen hebben wij niet stil gezeten en hebben we met fondsenwerving en ondersteuning van de gemeente Rotterdam een eerste renovatie kunnen waarmaken, gecombineerd met een herverdeling van de ruimtes. Vanaf december presenteren we nu in de studio op de begane grond, al lang een wens in

verband met de mogelijkheden van deze ruimte en de veel betere maat voor dans dan de voormalige presentatiestudio, die helemaal bovenin het gebouw was, maar ook in verband met de zichtbaarheid vanaf de straat en een veel betere bereikbaarheid.

Ondertussen liepen alle activiteiten gewoon door, gecombineerd met een grondige voorbereiding voor het schrijven van de nieuwe meerjarenplannen. Het bestuur kijkt tevreden en trots terug op dit afgelopen jaar en ziet tevens dat de ambitie van de organisatie groot is. En wat ons betreft terecht. De organisatie is gegroeid naar een plek, waar verdere groei en een vermeerdering van menskracht en middelen de volgende stap zou moeten zijn.

1.2 Bestuur

Dit jaar heeft het bestuur op 15 maart, 18 juni, 24 september en 20 december vergaderd met de directie. De jaarlijkse bestuursvergadering zonder directie heeft ook plaatsgevonden op 20 december.

Bestuursprofiel

Binnen de huidige omvang en takenpakket en gegeven de statutaire verplichtingen bestaat het bestuur uit drie tot vijf leden, met een zittingstermijn van vier jaar en mogelijkheid tot verlenging van één termijn. Van het bestuur zal nooit meer dan één voormalig directielid deel uitmaken. Bestuursleden hebben affiniteit met (hedendaagse) dans en in de samenstelling van het bestuur wordt gezocht naar een balans tussen expertises en achtergronden. De specifieke expertises en eisen voor de verschillende bestuursfuncties zijn vastgelegd in het document "Profiel bestuur stichting Dansateliers" (2014) en is te vinden op onze website: <http://www.dansateliers.nl/anbi>

Rooster van aftreden

Het rooster van aftreden van de bestuursleden is als volgt:

Naam	Functie	Eerste termijn	Tweede termijn
M. Florijn	Voorzitter	12-06-2015/ 11-06-2019	12-06-2019/ 11-06-2023
M. Pil	Penningmeester	22-05-2011/ 21-05-2015	22-05-2015/ 21-05-2019
A. Zahidi	Penningmeester	21-05-2019/ 20-05-2023	21-05-2023/ 20-05-2027
J.M. Leemans	Secretaris	11-10-2013/ 10-10-2017	11-10-2017/ 10-10-2021
G.P.J. Steenbergen	Lid	12-06-2015/ 11-06-2019	12-06-2019/ 11-06-2023

Junior bestuur

Op 29 juni 2018 heeft dansateliers een [junior bestuur](#) ingesteld, een talentontwikkelingstraject voor bestuursfuncties. Deelnemers van het eerste uur zijn Chaimae Fadis, Simone Divendal en Ali Zahidi. Met het toetreden van Ali als penningmeester in het bestuur is er een plek vacant voor een nieuwe junior, maar we kiezen ervoor om een nieuw junior bestuur aan te stellen rond juni 2020, wanneer Chaimae en Simone hun traject afronden. Het junior bestuur krijgt een ontwikkeltraject van twee jaar aangeboden waarin ze leren wat het betekent om in een bestuur zitting te nemen. Zij wonen de bestuursvergaderingen bij met volledige inbreng maar zonder formeel stemrecht. Een week voor een vergadering worden de agenda en de stukken met hen bediscussieerd ter voorbereiding en wordt gedeeld hoe ervaren bestuurders dit aanpakken. Cultuur+Ondernemen wijdde een [nieuwsitem](#) aan ons juniorbestuur. Het bestuur en het junior bestuur zorgen samen voor een goede afspiegeling van de Rotterdamse samenleving: vrouw/man, woonplaats/werkplaats, culturele achtergrond.

1.3 Medewerkers

Dansateliers werkt met een klein en flexibel team. Directeur Kristin de Groot heeft een vaste aanstelling voor 40 uur per week, zakelijk leider Johan Cuperus heeft een vaste aanstelling voor 32 uur per week en PR en Communicatie medewerker Carolien Verduijn heeft een tijdelijke aanstelling van 24 uur. De tijdelijke aanstelling van de administratieve medewerker is in oktober niet verlengd. Per juli is de organisatie met de professionele ochtendlessen gestopt. Dit betekende ook een einde aan de werkrelatie met de lesprogrammeur. Met haar is een vaststellingsovereenkomst gesloten, tot die tijd had ze een aanstelling van 8 uur. Per semester werkt Dansateliers altijd met stagiaires.

Dansateliers is lid van de werkgeversorganisatie NAPK en volgt de cao Toneel en Dans, deze is uiteraard ook toegepast bij de honorering van freelancers.

1.3.1 Bezoldigingsbeleid

Het bestuur krijgt geen beloning en declareert sporadisch reiskosten.

De directeur is Kristin de Groot, met een vaste aanstelling van 1,0 FTE en een bruto jaarsalaris (o.b.v. 1,0 fte aanstelling, inclusief vakantiegeld) van € 61.645, -

1.4 Cultural Governance

De code hanteren we volledig, de aard en de maat van de organisatie vraagt om het bestuur-directie model; het bestuur is verantwoordelijk, de dagelijkse gang van zaken belegt bij de directeur die naar eigen inzicht een deel van de taken kan delegeren aan medewerkers. Gerelateerd aan dezelfde aard en maat van de organisatie is het met name de directeur die contact houdt met de interne en externe belanghebbenden. Met het bestuur stellen we vast wie de belangrijke externe belanghebbenden zijn en de directeur rapporteert relevante informatie uit die overleggen. Op cruciale dossiers als bijvoorbeeld de huisvesting, houdt het bestuur contact met belanghebbenden. Dansateliers werkt vanuit transparantie, wederzijds respect en vertrouwen, waarmee draagvlak en legitimiteit bij de verschillende belanghebbenden wordt gecreëerd.

Het bestuur bepaalt de arbeidsvoorwaarden en salariëring van de directeur en heeft met haar jaarlijks een functioneringsgesprek. Bij de bestuursvergaderingen laat de directeur zich bijstaan door de zakelijk leider Johan Cuperus. Het bestuur volgt de richtlijnen van de Governance Code Cultuur in samenstelling, aftreden, toezicht en verantwoording. Bij de aanstelling is zorgvuldig gekeken naar diversiteit in kennis, leeftijd, sekse en culturele achtergrond. Profielschetsen laten zien hoe bestuursleden elkaar aanvullen, er is een heldere rolverdeling. Transparantie en vertrouwen zijn kernwaarden. Ter evaluatie van het functioneren van het bestuur, komt het bestuur 1 keer per jaar samen zonder directie.

Nevenfuncties zijn bekend en er is geen sprake van ongewenste belangenverstrengeling. De vertrouwenspersoon is bij het bestuur belegd, zodat de integriteit van organisatie en personeelsbeleid is gewaarborgd. Het jaarverslag is volledig transparant over zaken als risicobeheersing, eventuele dilemma's en beloningsbeleid en wordt jaarlijks gepubliceerd op de website.

Voor Dansateliers is geen goedkeurende accountantsverklaring voor de jaarrekening vereist. Met het administratiekantoor dat de concept jaarrekening opstelt is jaarlijks overleg tussen de penningmeester en de administrateur mr. drs. P. Zacouris. Eind 2017 is DRS F.J. van de Noll RA RV aangetrokken ten behoeve van het benodigde Assurance rapport over de afrekenbare prestaties t.b.v. de Gemeente Rotterdam.

Functies en nevenfuncties directeur en bestuur

Kristin de Groot, functie: Directeur Dansateliers, nevenfuncties: mentor LinC-Utrecht, secretaris bestuur Moving Futures.

Marco Florijn, functie: Directeur Seastarters B.V. Nevenfuncties: lid rvt Alliade Zorggroep, voorzitter rvt theater Babel Rotterdam, voorzitter rvt stichting ouder- en kindteams Amsterdam, lid rvt Stimulansz, voorzitter van de NVVK (branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en beschermingsbewind).

Johanne Leemans, functie: Manager Stg Cultuureducatie Zuid-Holland-Zuid. Nevenfuncties: geen.

Gérard Steenbergen, functie: Manager cultuur, zelfstandig onder bedrijfsnaam Cultuurbaak.

Nevenfuncties: voorzitter bestuur provinciaal bevrijdingsfestival Zuid Holland.

Ali Zahidi, functie: Accountant, in opleiding, nevenfuncties geen.

1.5 Bestuursthema's

Naast toezicht houden op de uitvoering van het beleid en op de financiën werden dit jaar een aantal thema's uitvoeriger besproken. Deze thema's waren:

- huisvesting Dansateliers; een permanent punt van aandacht sinds 2012 met als inzet blijvende huisvesting in de huidige locatie in de HBS aan de 's-Gravendijkwal.
- de toekomst van Dansateliers, brainstorms en voorbereidende sessies voor het schrijven van het cultuurplan met de ambitie opgenomen te worden in de landelijke Basis Infrastructuur.

1.6 Begroting 2020

BATEN		LASTEN	
Opbrengsten		Beheerslasten	
Directe opbrengsten	34.350	Beheerslasten personeel	102.625
Indirecte opbrengsten	50.405	Beheerslasten materieel	99.778
Saldo rentebaten/ lasten	350		
Bijdragen			
Meerjarige subsidie cultuurfonds	44.693	Activiteitenlasten	
Subsidie Gemeente Rotterdam	326.000	Activiteitenlasten personeel	219.902
Overige subsidies pub. middelen	23.557	Activiteitenlasten materieel	57.050
Totaal Baten	479.355	Totaal Lasten	479.355

1.7 Toelichting op jaarrekening

Het bestuur ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet en daarom is de jaarrekening opgesteld op basis van *going concern*. Stichting Dansateliers heeft een productief jaar achter de rug waarin de viering van het 25-jarig jubileum in juni werd afgesloten waarvoor de bestemmingsreserve van € 12.500 volledig werd aangewend. Op de activiteiten is een beperkt tekort opgelopen van € 1.733 dat ten laste van de algemene reserve is gebracht. De afrekenbare prestaties zijn binnen de exploitatie volledig vervuld.

1.8 Vertegenwoordigingsbevoegdheid

De bestuursleden zijn statutair met twee leden samen bevoegd, om uitdrukking te geven aan de gezamenlijke gedeelde verantwoordelijkheid wordt het verslag door alle bestuursleden getekend.

Tot slot,

vastgesteld door het bestuur,
te Rotterdam, op 16 maart 2020

Marco Florijn, voorzitter

Johanne Leemans, secretaris

Ali Zahidi, penningmeester

Gérard Steenbergen, lid

2. Toelichting beleidsthema's

2.1 Talentontwikkeling

Talentontwikkeling is de corebusiness van Dansateliers en is gericht op het doen excelleren van beloftevolle danskunstenaars in hun artistieke en vakmatige kunnen en het klaarstomen van deze danskunstenaars naar een zelfstandige beroepspraktijk, waarbij cultureel ondernemerschap tevens een grote rol speelt. Hiermee heeft de organisatie een innoverende werking op het gehele veld, zowel op artistiek als organisatorisch vlak. Voor ons draait talentontwikkeling niet alleen om de kunstenaar en het werk, maar ook om het identificeren, in kaart brengen en/of werkbaar maken van nieuwe werkvormen en alternatieve mogelijkheden en vormen van produceren, of een vak uitoefenen. De hybride praktijk die menig maker en danser vandaag de dag heeft, is zeer divers, de organisatie speelt een actieve rol om hierin verschillende mogelijkheden te onderzoeken en/of in kaart te brengen. Hiertoe initieert Dansateliers in samenwerking met partners verscheidene (internationale) projecten. Voorbeelden hiervan zijn projecten rondom publieksbeleving of hoe zachte vaardigheden inherent onderdeel zijn van de danspraktijk die typisch is voor de hedendaagse danskunstenaar met wie wij werken, en hoe mensen deze vaardigheden kunnen ontwikkelen door hieraan deel te nemen. De zachte vaardigheden typisch voor deze danspraktijken zijn gerelateerd aan de kijk op onszelf; ons zelfbeeld, zelf bewustzijn, zelf vertrouwen en ook aan hoe we ons relateren aan de ander, de sociale vaardigheden; hoe te communiceren, hoe samen te werken, hoe empathisch vermogen te ontwikkelen.

Dit onderzoek, dat Europees gefinancierd is door het Erasmus Plus programma, toont ook aan dat de fysieke kennis die dansprofessionals hebben van grote waarde is. *Empowering Dance - Developing the Soft Skills* is een onderzoek dat bijvoorbeeld heel belangrijk is geweest voor Connor Schumacher, die eind 2019 uitvloog met zijn bijzonder succesvolle productie *Funny, Soft, Happy & The Opposite* in de verdere ontwikkeling van zijn praktijk, waarin hij heel bewust kiest voor het includeren van non-professionals in zijn artistieke proces en praktijk.

Dansateliers heeft oog en oor voor de complexiteit van het kunstenaarsbestaan anno 2020 en er is dan ook aandacht voor de enorme gelaagdheid en de vele aspecten van een artistieke praktijk. Uiteraard het ontwikkelen van een artistieke signatuur, maar ook het ontwikkelen van leiderschapskwaliteiten, communicatie skills, het opbouwen van een netwerk, weten hoe je moet aanvragen, hoe te budgetteren, te plannen etc. De organisatie koos al in 2015 om aan het eind van een ontwikkeltraject van een maker, een creative producer aan te trekken om de overgang naar een zelfstandige plek in het veld soepel te laten verlopen. Dit doen we meestal op het moment dat we een Nieuwe Makers Regeling via het Fonds voor de Podiumkunsten aanvragen, die we ook dit jaar toegekend kregen voor Ingrid Berger Myhre. Zij werkt samen met jonge producent Annejon van Okhuijsen.

Zichtbaarheid wordt gecreëerd vanaf het prille begin. Met de (zeer succesvolle) wekelijkse movementclasses delen de makers hun denk- onderzoek- en maakproces met ons publiek, dat op dat moment actief meedoet en denkt. In de studio wordt de uitkomst aan het eind van een proces altijd gedeeld met een publiek, die weten dat ze kijken naar een work-in-progress en daar graag over in gesprek gaan. Op het moment dat een uitkomst daadwerkelijk tot een product komt, vinden we zichtbaarheid in het theater, op locatie, in een foyer, op straat, in een galerie enzovoorts. Daar, waar werk getoond kan worden en gedeeld met het publiek, plaatsen we het werk.

Voor het zichtbaar maken van de knelpunten in het veld van vandaag, agendeert de organisatie thema's en initieert gesprekken voor dansprofessionals in het gehele veld.

Onderzoek en ontwikkeling

In het afgelopen jaar kregen onder andere Jija Sohn, Andreas Hannes, Igor Urzelai & Moreno Solinas, Connor Schumacher, Kim-Jomi Fischer, Marta Alstadsaeter, Joseph Simon, Ingrid Berger Myhre, Sigrid Stigsdatter tijd voor onderzoek en ontwikkeling. Alle makers kregen hiervoor studiotijd, begeleiding op maat en studiopresentaties waarbij het publiek wordt uitgenodigd om met de makers in dialoog te gaan over het resultaat. Deze ruimte kan gebruik worden voor verschillende stadia van een proces; de één zit helemaal aan het begin van een werkproces, de ander heeft al een begin gemaakt en wil ideeën verder uitwerken en vormgeven en de derde heeft slechts een idee en wil dat idee eerst fysiek onderzoeken om te kijken waar het toe kan leiden.

(Co)producties

Er is altijd zicht op een première datum voor de makers die tijd voor R&D (research and development) krijgen. De volgende stukken gingen in 2019 in première: *Threesome* een triple bill van Connor Schumacher, *Panflutes and Paperwork* (coproductie Black Box Teater, CSC Bassano Del Grappa) van Ingrid Berger Myhre & Lasse Passage. *Chameleon* van Joseph Simon en *BLUR #1* van Ibon Salvador Bikandi in het kader van het partnerschap dat we hebben met Azkuna Zentroa in Bilbao. *Ballet Russe* van Joseph Simon in het kader van ons 25-jarig bestaan. *Funny, Soft, Happy & the Opposite* van Connor Schumacher tijdens de 'Art of Performance' in Theater Rotterdam. *Attitude* van Joseph Simon als onderdeel van Danslokaal 6.

Daarnaast gingen ook stukken die niet door ons geproduceerd werden in première, bijvoorbeeld *Tremble* van Andreas Hannes als uitkomst van het Moving Forward traject waar Dansateliers partner in is en *BEAT* van Igor & Moreno, die hiervoor een drie weekse residency hadden in onze studio.

In het kader van het 25-jarig bestaan brachten we een aantal succesvolle stukken terug; *PRETTY PERFECT* van Jan Martens in samenwerking met Codarts, *DANCE* van Loïc Perela in samenwerking met CoLab en *An invitation to Dance* in samenwerking met Stichting Picos, V2 en TENT.

Paul Sixta, onze vaste filmer maakte een mooi resumerend [document](#) van het jubileum.

Er was persaandacht voor onder andere de volgende stukken:

***Panflutes & Paperwork* – Ingrid Berger Myhre & Lasse Passage**

'Lachwekkend en lief, zoals ze proberen alles (ook elkaars talent) te delen in dit kleine uur vol luchtig uitgevoerde nonsens-spelletjes. Sterk is de opening met een synchroon vertolkt dadaïstisch gedicht vol duo-woorden: fish & chips, meet & greet, up & down. Evenals het zittend uitgevoerde duet vol scherpe hoofdknikken, op ritmisch geroffel van vier percussiehoutjes.'

Annette Embrechts, De Volkskrant

***Threesome* – Connor Schumacher**

'In een hyperpenetrante aerobics-les representeert choreograaf Connor Schumacher het tempo en de kunstmatigheid van ons bestaan. Alleen in je lichaam kun je wonen en dansen, dat is het leven trainen. Met Amerikaanse schwung brengt hij zijn boodschap, vol ironie en vet gedrukte letters.'

van den Broek, Theaterkrant

***One Night's Dance* – Wennah Wilkers, Alexandra Verschuuren &**

Danielle Huyghe, Dane Badal, Ian Yves Ancheta, Šuka Horn

De weelde aan bewegingsidioom en invalshoeken in het werk van deze makers maakt dans toegankelijk. Ondanks de sterk verschillende thematiek, van conceptueel tot verhalend, zijn de vijf stukken toch verbonden. Het gaat om fysieke urgentie: met het menselijk lichaam kunnen we alles tot uitdrukking brengen wat in onszelf en om ons heen leeft.

Lucia Fernandez Santoro, Movement Exposed

Uit het juryrapport **Prijs Nederlandse Dansdagen** die Connor Schumacher kreeg toegekend:
Connor Schumacher zoekt in het werk steeds meer contact met het publiek. De voorstellingen zijn spannend, zoeken interactie en tonen de menselijke maat, waarin de diepe connectie leidend is. Deze maker weet als geen ander het publiek met een andere bril te laten kijken naar dans en laat het publiek doorvoelen wat dans kan betekenen.

One Night's Dance

Dit jaar hadden we voor het eerst geen open call voor ons jaarlijks terugkerend startersproject, maar zijn we zelf actief in het veld gaan scouten. Dit, omdat de observatie was dat een open call voor een segment in het veld een drempel opwerpt. Om tot een nog grotere diversiteit te komen, met ook makers met verschillende culturele achtergronden of komende uit verschillende danstradities, zijn we gaan praten met professionals op sleutelposities die zicht hebben op talenten die niet 123 bij ons op het netvlies staan. Dit heeft geleid tot een bijzondere selectie voor One Night's Dance 2019 en de 6 makers, waarvan 1 makers koppel, hebben de net gerenoveerde Theaterstudio met een mooi programma ingewijd. Ook dit jaar nodigden we dichters/spoken word artists uit. Chery van Dalen, Lotte Velvet en Marjolijn Roozen deelden mooie woorden in reflectie op het getoonde werk.

Dansers

Met het vertrek van Conny Janssen Danst naar de Feniksloods, zagen wij ons gedwongen het besluit te nemen om met de dagelijkse programmering van de professionele ochtendlessen te stoppen. De company zorgde altijd voor een kritische massa, waarmee de les, aangevuld met freelancers goed gevuld was. Met het wegvallen van die kritische massa, vonden wij het financieel niet meer verantwoord de lessen te continueren. Wel blijven we workshops organiseren, in het afgelopen jaar onder andere de XL versies van de movementclasses, waarin de aan Dansateliers verbonden danskunstenaars op iedere eerste zondag van de maand dieper ingaan op hun artistieke proces en praktijk en workshops met Pedro Gomez Goucha en Roser Lopez Espinosa die ieder een heel specifieke bewegingstaal hanteren.

2.1.1 Vernieuwing

Doel van de talentontwikkeling van Dansateliers is om unieke artistieke visies tot volle bloei te laten komen met de bijbehorende kijk op hoe je je als kunstenaar professioneel organiseert in het (podium)kunstenveld. Dit leidt tot vernieuwing in de verschijningsvorm van het werk en is zichtbaar binnen het diverse palet van makers met wie de organisatie werkt. Deze makers maken gebruik van bestaande vormen, maar schromen niet deze vormen geheel naar eigen hand te zetten om tot hele nieuwe vormen te komen. De vernieuwing is ook zichtbaar in hoe makers zich willen en kunnen organiseren. De tijd van de eigen gezelschappen lijkt bijvoorbeeld voorbij. Makers willen zich wel doorlopend kunnen ontwikkelen, maar doen dit nu meer door zich projectmatig te verbinden met verschillende artistieke kompanen.

[*Panflutes and Paperwork*](#) van Ingrid Berger Myhre en Lasse Passage is een mooi voorbeeld van een werk dat tot stand is gekomen door twee artistieke krachten samen te brengen. De startvraag was: maak jij muziek voor mij dans, of dans ik op jouw muziek. Dit levert een prachtig - soms hilarisch, soms poëtisch - en gelaagd duet op, tussen twee kunstenaars die duidelijk uit twee verschillende disciplines komen, maar dit uitermate inventief bij elkaar hebben weten te brengen.

2.1.2 Cultuureducatie

Draaiplaneet van Lana Čoporda is in 2019 opgenomen in het cultuurtraject voor het basisonderwijs. Het is een duet dat zeer tot de verbeelding spreekt en kinderen laat fantaseren over de vraag 'Wat als?' Het gaat over oneindigheid, het heelal, de planeten, het sterrenstelsel en over verbeelding en hoe daar op een speelse manier vorm aan te geven.

2.1.3 Samenwerking

De organisatie heeft in de loop der tijd een werkpraktijk opgebouwd, die mede mogelijk wordt gemaakt door een variëteit aan lokale, nationale en internationale samenwerkingsverbanden. In Rotterdam werkt de organisatie samen met Conny Janssen Danst in het project DANSLOKAAL. In het kader van ons 25-jarig jubileum hadden we voor het eerst een project waarin studenten van Codarts in een programma van Dansateliers dansten. De wens was om *Pretty Perfect* van Jan Martens als onderdeel van het jubileum programma terug te brengen. Met professionals was dit een veel te kostbare wens geweest, maar met een mix van eerstejaars en vierdejaars studenten werd het een hele mooie leerervaring waarbij professionals en studenten op een bijzondere manier samenwerkten. Het werk kreeg doordat het door zulke jonge mensen werd uitgevoerd ook een mooie extra emotionele laag. We werken niet alleen met de opleiding uitvoerend, maar verzorgen ook ontmoetingen met de opleiding docent en de vooropleiding. We werken via Museum Boijmans van Beuningen, die partner is in het internationale project Dancing Museums 2 – *The democracy of beings* nu ook samen met een aantal andere musea in de stad, aangezien het museum dicht is en bij de burens exposeert. Ingrid Berger Myhre, de deelnemend choreograaf is aan het project werkte in het Maritiem Museum, Museum Rotterdam, De Kunsthal en Stedelijk Museum Schiedam. Inmiddels zijn we aangehaakt op een nieuwe samenwerking in Rotterdam, dat in 2020 een eerste pilot gaat draaien. Partners hierin zijn Islemunda, Productiehuis Rotterdam, MAAS TD, Theater Walhalla, Luxor Theater en Theater Zuidplein. Theater Rotterdam is onze vaste plek voor premières, het Moving Futures Festival, de Dansweek en als het even kan zijn we te zien in de Art of Performance, waarmee Theater Rotterdam het seizoen altijd opent.

Landelijk werken we samen in het Moving Futures netwerk (i.s.m. Dansmakers Amsterdam, DansBrabant (Tilburg), Random Collision (Groningen) en Generale Oost (Arnhem). Afgelopen jaar vierden we het lustrum. De Rotterdam editie was zo goed als uitverkocht. Via het festival leren makers programmeurs kennen en bouwen ze een band op met het publiek, niet alleen in Rotterdam, ook in andere steden dan de thuisstad.

Onze makers worden gestimuleerd om mee te denken over mogelijke partners en coproducten. Het feit dat meerdere makers oorspronkelijk uit andere landen dan Nederland komen, helpt hierbij. Ze kiezen ervoor om in Nederland te wonen en te werken, maar houden vaak een warme band met waar ze vandaan komen.

Internationaal werkt Dansateliers als organisatie nauw samen in projecten die door Europese programma's worden gefinancierd, die verder worden beschreven in de volgende paragraaf.

2.1.4 Internationale profilering

Als organisatie zijn we klein, maar onze ambitie is groot en willen we mee kunnen spelen op internationaal niveau. Dit gaat in de kunstvorm waarin we werken als vanzelf, omdat er geen taalbarrières zijn. Daarnaast is internationaal werken voor een nieuwe generatie makers bijna een noodzaak geworden, omdat in Nederland de mogelijkheden om stukken te ontwikkelen en de afzet van werk nog steeds bijzonder beperkt is.

Op internationaal niveau is er ruimte om projecten te initiëren voor onderzoek rondom specifieke thema's en kunnen we makers met mogelijke coproducten en residentie plekken in contact brengen. *Engel* van Marta & Kim, was geselecteerd in 2018 voor Aerowaves en werd in Spring Forward in Parijs gepresenteerd in het bijzijn van rond de 200 programmeurs. Dit heeft vervolgens geleid tot een mooie verdere speellijst. Maar ook werk dat eerder bij Dansateliers tot stand kwam, wordt nog steeds gespeeld zoals *November* (2015) van Roser Lopez Espinosa en *Ode to the Attempt* van Jan Martens (2014)

Dansateliers is sinds 2016 lid van het European Dancehouse Network, waarbinnen veel uitwisseling van kennis en expertise plaatsvindt. Via dit netwerk is toegang tot partners en coproducten dichtbij.

Op projectniveau ontwikkelen we plannen met samenwerkingspartners vanuit een gedeelde noodzaak, interesse of nieuwsgierigheid. Het wordt steeds duidelijker wat de impact is van deze internationale projecten. De artistieke praktijk van de makers wordt hier sterk door beïnvloed, maar ook onze kijk op bijvoorbeeld publieksontwikkeling of het verbreden van een artistieke praktijk door te onderkennen dat dans impliciet mensen kan helpen en versterken in hun zelfbeeld of vermogen samen te kunnen werken bijvoorbeeld. In 2019 waren we partner in een door het Creative Europe Programme gefinancierd project en een door het Erasmusplus gefinancierd project.

Met de samenwerkingspartners/medeaanvragers La Briqueterie - Centre de développement chorégraphique du Val de Marne (FR), Comune di Bassano del Grappa (IT), D.ID Dance Identity (AT), Dance4 (UK), Tanec Praha (CH), Mercat de les FLors (S), Kunsthalle Bonn (D), Università Ca' Foscari Venezia (IT), Arte Sella (IT) MAC VAL Musée d'art contemporain (FR) en in samenwerking met: Prague City Gallery (CZ), Museum Boijmans Van Beuningen (NL), Musei Civici di Bassano (IT), Nottingham Museum Services and Castle Trust (UK), MacBa – Museu d'Art Contemporani de Barcelona (ES) kregen we financiering van het Creative Europe Programme om vanaf 2019 een onderzoek te starten rondom publieksbeleving van kunst. *Dancing Museums 2 - The democracy of beings*. Ingrid Berger Myhre is deelnemend danskunstenaar. Zie voor meer informatie ook de [website](#).

Daarnaast hadden we financiering van Erasmus Plus om *Empowering Dance – Developing the soft skills* tot uitvoer te brengen. Dit onderzoek naar *soft skills* als inherent onderdeel van een danspraktijk heeft de bijzondere leereffecten van de hedendaagse danspraktijk in kaart gebracht, waarin bijzondere bevindingen werden opgedaan. Op de [website](#) is te lezen wat deze bevindingen zijn.

De partners zijn: Kampnagel Internationale Kulurfabrik GmbH, DE, K3 – Zentrum für Choreographie, Tanzplan (DE); Centro per la Scena Contemporanea, Bassano Del Grappa (IT); Hrvatski institut za pokret i ples (HR) en La Briqueterie – Centre de développement chorégraphique du Val-de-Marne (FR).

3. Bedrijfsvoering en marketing

3.1 Bedrijfsvoering

Dansateliers is een kleine, flexibele organisatie gehuisvest in de oude HBS aan de 's-Gravendijkwal. Wij hebben de beschikking over drie studio's. Als wij de studio's niet gebruiken voor onze eigen activiteiten, zijn ze veelal verhuurd of worden ingezet om makers die met een plan komen, maar nog niet bekend zijn bij de artistiek leider, beter te leren kennen.

Conny Janssen Danst was onze buur, maar zijn in oktober naar de Feniksloods verhuist. Het heeft een tijd geduurd, maar uiteindelijk zijn de diensten S&C en Vastgoed overeengekomen dat de SKAR per 1 augustus 2019 weer de beheerder van het pand is waarmee de SKAR na vijf jaar opnieuw de huisbaas van Dansateliers werd. Dit kregen we op een wat ongelukkig moment te horen, 1 week voordat we op vakantie gingen, maar er zijn soepele afspraken gemaakt met de SKAR om ons tijd te gunnen om nu eindelijk maar toch na acht jaar onzekerheid, praten, overleggen, brieven schrijven, onderzoeken, uitleggen en afwachten een aantal van onze ruimtes op te knappen en her in te richten. Dit hebben we voor elkaar weten te boksen met fondsen geld en steun van de gemeente. We hebben SDW, een organisatie die werkt met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, opdracht gegeven voor het sloop-, schilder- en schoonmaakwerk. De inrichting van de theaterzaal is verzorgd door Haaks Bouw & Techniek en Theatex. Er zijn nieuwe dansvloeren gelegd, er is een grit gebouwd, er zijn voorzieningen getroffen voor krachtstroom en er is de vraag uitgezet bij de SKAR of we de capaciteit van ons publiek kunnen ophogen naar 100. Ons kantoor is vernieuwd en verplaatst naar de begane grond, net als de opgeknapte publieksfoyer en de artiestenfoyer.

In december hielden we de eerste presentaties in de nieuwe Theaterstudio. In 2020 wordt de verbouwing verder afgerond en gaan we de verdere ontwikkeling van de HBS invullen en vormgeven

in samenwerking met Grounds, Music Matters en SKAR. Ambitie is om een mooie maak- en ontmoetingsplek voor kunstenaars in de podiumkunsten te worden, waar individuele en gezamenlijke programmering zal plaatsvinden. In de komende drie jaar wordt er bovendien gezocht naar financiering voor een grote renovatie.

Ten aanzien van de risicobeheersing en controle, is een op de maat van de organisatie toegesneden beleid geformuleerd met name op het gebied van risicobeheersing en controle, dit beleid wordt regelmatig getoetst en aangepast.

Personele bezetting

Dansateliers is in 2019 een kernorganisatie die bestaat uit een directeur (1 fte) een zakelijk leider (0,8 fte), een medewerker PR (0,6fte) en een lesprogrammeur (0,125 fte) tot eind 30 juni en een assistent zakelijk leider (0,4 fte) tot en met 17 september 2019. Helaas was de assistent zakelijk leider langdurig ziek, waardoor de druk op de zakelijke leider zeer groot is geweest met de verbouwing en de voorbereidingen van de meerjaren cultuurplanaanvragen in combinatie met alle lopende activiteiten. Dit hebben we op weten te lossen met stagiaires en de inzet van twee creative producers die het werk voor Connor en Ingrid op zich konden nemen. Verdere specifieke expertise, zoals dramaturgen en ondersteuning op het gebied van productie, techniek en scenografie, trekken we per onderzoek/project aan. Inmiddels hebben we een professionele kring van freelance professionals om ons heen opgebouwd, die een grote bijdrage leveren aan onze doelstellingen.

De directeur is het gezicht en het hart van de organisatie. Zij scout talent, onderhoudt netwerken, verzorgt dramaturgische en artistieke begeleiding, is mentor van de makers en verbindt waar mogelijk; talenten aan (artistieke) partners, dansers, dramaturgen, artistieke kompanen of eventueel gezelschappen. Haar primaire taak is nieuw talent vinden met een sterke eigen signatuur en voor hen trajecten te faciliteren in de weg naar zelfstandigheid. Zij maakt de artistieke keuzes en legt verantwoording af aan het bestuur. Zij speelt tevens een grote rol in het verwerven van extra gelden en het schrijven van aanvragen.

De zakelijke leider regelt organisatorische en financiële zaken en ondersteunt de dansmakers op het gebied van zakelijke ontwikkeling en ondernemerschap. Hij scheidt de voorwaarden waaronder het artistieke werk kan plaatsvinden en ondersteunt de directeur waar nodig. Wij koppelen de makers op een gegeven moment aan jonge professionals, *creative producers*, die zich met de zakelijke en productioneel/logistische kant willen bezighouden. De methodiek van coachen, spiegelen en bevragen, zoals we die hanteren voor de artistiek-inhoudelijke kant van het verhaal, hebben we inmiddels met resultaat vertaald naar de zakelijk/productionele kant.

3.2 Marketing

We hebben een herkenbare huisstijl en werken, naast een sterke online zichtbaarheid via de website, Facebook (8000+ volgers), Instagram (2500+ volgers), Twitter (1480 volgers) e-flyers, nieuwsbrieven (2445 subscribers) en free publicity ook met de geijkte offline-mogelijkheden als posters & flyers voor de producties die we uitbrengen. Dit doen we goed, want de zalen zitten veelvuldig vol en de publiekscijfers zijn goed. Wij maken van alle projecten videoregistraties van hoge professionele kwaliteit die wij op onze [Vimeo](#) pagina plaatsen. Voor integrale registraties kan er een wachtwoord opgevraagd worden. Onze Vimeo pagina is een veel en graag bekeken pagina, met dit jaar 36.000 + views, waarvan 6000+ uitgekeken video's. De effectiviteit van de ingezette middelen toetsen wij aan de hand van de bezoeker-cijfers en de waardering van de presentaties, lessen en workshops. We zijn blij met het grote bereik dat we hebben, omdat we vinden dat de generatie makers met wie wij werken iets te vertellen hebben en iets kunnen losmaken bij het publiek, of dat nou op rationeel, emotioneel of on(der)bewust niveau is.

Foto: Anna van Kooij – Funny, Soft, Happy & The Opposite

5 Prestatieraster en toelichting
PRESTATIERASTER 2019

Type instelling	Productie-instelling		Podiumkunsten	
Prestaties per jaar	Totaal		Waarvan Rotterdam	
	Plan	Realisatie	Plan	Realisatie
Aantal producties	16	19	16	19
Aantal presentaties	100	167	60	79

TOELICHTING PRESTATIERASTER

Op alle fronten zijn in 2019 in vergelijking tot het jaarplan hogere cijfers gehaald, het totale aantal voorstellingen is bijvoorbeeld 50 % hoger. De zichtbaarheid van Dansateliers en haar makers in Rotterdam, in Nederland en in het buitenland is wederom toegenomen. De publiekcijfers laten eenzelfde trend zien. De opbouw van de prestaties is als volgt :

Projecten in theater, op locatie en in het buitenland

	Aantal	Presentaties	Presentaties	Presentaties	Totaal
	producties	standplaats	rest NL	buitenland	
Proces basis en vervolg					
Jija en Andrea - Researchweek	1	1	0	0	1
Andreas Hannes - # i am a paceship	1	Pm	0	0	0
Sigrid Stigsdatter presentatie research	1	3	0	0	3
Kim en Marta - Labcreation research	1	1	0	0	1
Igor & Moreno BEAT	1	Pm	0	0	0
Loïc Perela - Poly	1	3	0	0	3
Projecten /producties					
Connor Schumacher – Threesome	1	2	9	0	11
Ingrid berger Myhre en Lasse Passage Panflutes & Paperworks	1	1	8	6	15
Ibon Salvador Bikandi - Blur	1	1	0	1	2
Joseph Simon – Chameleon	1	1	5	1	7
MFF Rotterdam 2019	1	11	0	0	11
Invitation to Dance Installatie in Tent (25 jaar Dansateliers)	1	21	0	0	21
Connor Schumacher - State of Dance (25 jaar Dansateliers)	1	2	0	0	2
Programmering 25 jaar Dansateliers Kleinezaal schouwburg Theater R'dam	0	Pm	0	0	0
Filmprogramma Haltheater Theater Rotterdam (25 jaar Dansateliers)	0	2	0	0	2
Joseph Simon - Ballet Russe	1	2	0	0	2
Martens - Codarts - Pretty Perfect	1	Pm	0	0	0
Dance - Loïc Perela Locatie versie in het kader van 25 jaar Dansateliers	1	1	0	0	1
Danslokaal 2019	1	10	11	0	21
Connor Schumacher Funny Soft Happy & The Opposite	1	2	4	0	6
Sigrid Stigsdatter open Studio	0	0	0	1	1
OND 2019	1	8	0	0	8
Reis voorstellingen					
Connor Schumacher Interventie The Fool	0	1	0	0	1
Kim en Marta – Engel	0	1	7	27	35
Loïc Perela – Voices	0	0	5	0	5
Ingrid Berger Myhre – Blanks	0	0	0	3	3
Draaiplaneet	0	5	0	0	5
Totaal	19	79	49	39	167

*Ter voorkoming van dubbeltellingen is bij double bills pm geteld.

Lessen - Er zijn 117 lessen voor professionals georganiseerd met 1178 deelnemers en 33 movementclasses met in totaal 824 deelnemers.

Workshops - Er zijn in totaal 17 workshop dagen georganiseerd, deels voor professionals deels voor non professionals (movement Classes xl) met in totaal 250 deelnemers.

dans ateliers

's-Gravendijkwal 58B
3014EE Rotterdam

www.dansateliers.nl